

In verband hiermede staat ook het eigenlijke beroepsgeheim der verplegenden. Ook hiervan kunnen de leerlingen niet vroeg genoeg op de hoogte worden gebracht, zoowel wat betreft hun *verplichtingen* als hun *rechten*. Want beide treden in werking op het oogenblik, dat zij leerling worden, wat met de studenten in de geneeskunde eerst veel later het geval is. Hun *recht*, om zich van getuigenis te versoonen, staat, gelijk mij gebleken is, niet ieder onzer duidelijk voor oogen. Velen meenen nog steeds, dat dit recht zou samenhangen met den beroepseed, zooals die bijv. door de artsen wordt afgelegd. Het vonnis van den Hoogen Raad (April 1913) in de zaak DIEPEN weerlegt deze meening afdoende.

En de *verplichting* bestaat voor den verplegende om als geheim te bewaren al wat deze door de uitoefening van zijn beroep te weten komt, indien kan worden aangenomen, dat degeen, die willekeurig of onwillekeurig den verplegende gelegenheid geeft ervan kennis te nemen, geen verdere bekendheid eraan wensch te geven. De verplichting blijft bestaan, ook als de verplegende, gelijk zoo dikwijls gebeurt, zijn beroep vaarwel heeft gezegd. Het moet niet kunnen gebeuren, dat een gewezen verpleegster uit een krankzinnigengesticht vertelt, welke van haar kennissen zij daar vroeger als verpleegde heeft aangetroffen. Zulke dingen komen toch voor.

De waarlijk gewichtige aangelegenheid zij aan alle collega's, die op dit gebied werkzaam zijn, ter overdenking aanbevolen.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE SPECIALISTEN EN DE MAATSCHAPPIJ.

I.

Gaat men nog eens rustig de discussie's na, in den Amsterdamschen Kring gehouden naar aanleiding van de voorstellen voor de a.s. buitengewone algemeene vergadering, dan blijkt hoe de voorstellen van hoofdbestuur en C.V. toch niet zoo moeilijk tot elkaar te brengen zijn, en dat er zoo principieele verschillen tusschen beide toch eigenlijk niet bestaan.

Het eerste groote strijdpunt is de wijze, waarop de algemeene specialistenorganisatie georganiseerd zal zijn. SCHREVE wees er op, dat de meening, die o.a. bij den voorzitter van de C. V., BRONGERSMA, bestond, als zou de algemeene organisatie van specialisten, in de hoofdbestuursvoorstellen bedoeld, niet het recht hebben besluiten te nemen en naar eigen inzicht een krachtige algemeene organisatie van specialisten in de Maatschappij te scheppen, onjuist is. Ook de hoofdbestuursvoorstellen willen haar dat recht wel degelijk verleen; haar *tevens* het recht gevend zelfstandig voorstellen aan de algemeene vergadering te doen. De voorstellen van beide partijen wijken dus slechts hierin van elkaar af, dat het hoofdbestuur aan de algemeene organisatie als geheel het recht ontzegt ook bindende besluiten te nemen. Nu kunnen tegen het verleen van dat recht m. i. *praktisch* geen bezwaren gelden. Zou eventueel een dergelijk besluit indruischen tegen de belangen van een onderafdeeling van specialisten, resp. van andere groepen in de Maatschappij, het dagelijksch bestuur kan volgens de C. V.-voorstellen dan zijn goedkeuring onthouden. Dan geven de voorstellen der C. V. zoo'n onderafdeeling van specialisten, resp. anderen groepen in de Maatschappij, verder gelegenheid protest in te dienen bij het hoofdbestuur, dat een goed

gekeurd besluit kan schorsen. Mocht in de praktijk het hoofdbestuur het bezwaarlijk vinden van dit schorsingsrecht gebruik te maken, welnu, het kan dan toch dadelijk bemiddelend optreden, en als, b.v. een onderafdeeling, een gegrond bezwaar voor zich aanvoert, mag men redelijkerwijs verwachten, dat de algemeene organisatie van specialisten steeds bereid blijkt te zijn inlasch te aanvaarden van een wijziging, die het besluit pasklaar maakt aan de bijzondere toestanden in de onderafdeeling. Het bezwaar van de C. V. tegen punt *a* van het voorstel van het hoofdbestuur kan dus worden ondervangen door het aannemen van een amendement, waarbij aan de algemeene organisatie van specialisten het recht van bindende besluiten wordt gegeven.

Het tweede groote strijdpunt is: C. Z. of géén C. Z. Als 2de amendement werd in de discussie's genoemd; om, in geval in de C. Z. beide partijen niet tot overeenstemming kunnen komen, aan het dagelijksch bestuur het arbitrium toe te kennen. En zie, brengt het eerste amendement hoofdbestuur- en C. V.-voorstellen op het eerste hoofdpunt geheel tot elkaar — de vraag of er verplichting zijn za een onderafdeeling te vormen in afdeelingen, waar meer dan 8 specialisten zijn; dan wel vrijheid daartoe zal bestaan, is toch m. i. ondergeschikt — een amendement als het tweede zou beide partijen ook op het andere hoofd-strijdpunt zeer veel nader tot elkaar brengen. De C. V.-voorstellen wijzen als arbitrium in conflicten tusschen C. O. en C. V. aan het dagelijksch bestuur. De voorstanders der C. V.-voorstellen hekelen uiterst scherp in het hoofdbestuursvoorstel in zaké de C. Z., dat daarin arbitrium wordt gemist; en dat zodoende bij oneenigheid niets tot stand zal komen. Naar ik meen, valt voor opname van dat arbitrium in de hoofdbestuursvorstellen toch alles te zeggen.

Wat rest dan nog als verschil? Is in werkelijkheid de C. Z. van de hoofdbestuursvorstellen wel veel anders dan C. O. + C. V.? Kunnen C. O., C. V. en de bestaande plaatselijke vereenigingen van ziekenfondsgeneesheeren er bezwaar tegen hebben, dat in elke afdeeling een plaatselijke ziekenfondscommissie wordt opgericht, die tot taak heeft regelingen te ontwerpen omtrent de ziekenfonsaangelegenheden der afdeeling, terwijl de C. Z. leidt en voor de noodige eenheid zorgt? Mij dunkt, dat C. O. en C. V. dit zich assumeeren van commissies, die plaatselijk werken en voorbereiden, terwijl C. O. + C. V. de leiding geheel behouden, slechts kunnen goedkeuren.

Zet men in plaats van C. Z. in de hoofdbestuursvorstellen C. O. + C. V., dan valt reeds veel scherps weg. Dat C. O. en C. V., waar het gemeenschappelijke onderwerpen betreft, van meet af samenwerken, heeft toch zeker zeer veel goeds; praktisch blijven zij toch vrij, onderwerpen, die de andere partij niet raken, elk voor zich te bewerken.

De regeling, hoe beschikt zal worden over de gelden, door ziekenfondsartsen en specialisten bijeengebracht en te brengen, kan toch stellig wel bevredigend worden opgelost.

Blijft dan *slechts* als verschilpunt tusschen beide partijen of de zes nieuwe leden van het hoofdbestuur, die de huisartsen en specialisten vertegenwoordigen, de leden der C. O. en C. V. zullen zijn, of niet. Is het niet het meest wenschelijk de huisartsen en specialisten daarin vrij te laten? Meenen zij, dat een bepaalde vertegenwoordiger in C. O. of C. V. daarvoor het meest in aanmerking komt, goed; evengoed zal daarnaast een buiten C. O. en C. V. staande er het meest op zijn plaats kunnen zijn.

Waar de voorstellen van het hoofdbestuur op de agenda vooraan staan, wordt uitgegaan van deze voorstellen; gingen de C. V.-voorstellen vooraf, evengoed moeten wel door amendeering van deze de schijnbaar zoo ver van elkaar staande partijen tot elkaar te brengen zijn. Zoo kan men de regeling van de verhouding van C. O. en C. V., in de C. V.-voorstellen verlangd, zoo treffen, dat de zaken zooveel mogelijk buiten het hoofdbestuur worden uitgemaakt, dat slechts bij geschil in het hoofdbestuur beslist wordt.

Het bovenstaande is bedoeld als een aanwijzing, hoe het wellicht mogelijk zou zijn om de voorstellen van hoofdbestuur en C. V. met elkaar te verzoenen, waarbij verondersteld wordt, dat het hoofdbestuur de op zijn voorstel ingediende amendementen als bovenbedoeld ook aanvaardt. Dat het niet uitgesloten is, leid ik af uit de toelichting, die het hoofdbestuur geeft ter verdediging van zijn voorstellen, waar het

zegt, dat het er om te doen is een uitspraak te verkrijgen van de algemeene vergadering, in welke richting de Maatschappij zich verder zal ontwikkelen. Ook het hoofdbestuur zal inzien, dat het belang van de eenheid in samenwerking der beide groepen, van specialisten en huisartsen, binnen één Maatschappij zoo groot is, dat dit als het overheerschende punt moet worden beschouwd. Welnu, ieder weldenkend geneesheer zal m. i. gaarne bereid zijn, ook als vóór- of tegenstander van één der voorstellen, een weinig water in zijn wijn te doen ter wille van de goede zaak.

Nadat het bovenstaande geschreven was, las ik het vlotte artikel van SIKKEL in het *Tijdschrift* van verleden week. Er zou veel voor te zeggen zijn, dat de algemeene vergadering zich met zijn zienswijze vereenigde. Beter zou het zijn, het daarheen te leiden, dat op de algemeene vergadering de beginselen werden vastgesteld, waarbij de blijvende samenwerking is gewaarborgd, en de regeling der details desnoods tot later uit te stellen, dan dat op grond van m. i. ondergeschikte en niet-principieele verschilpunten de Maatschappij werd gebracht tot een scheuring, die, wie weet hoe lang, samenwerking onmogelijk zou maken, tot nadeel van beide partijen en tot schade van het aanzien van den geneeskundigen stand.

Amsterdam, 8 December 1918.

A. J. IJZERMAN.

II.

In de specialistenkwestie dunkt mij één punt van zóó allesbeheerschend belang, dat, indien daarop overeenstemming kan verkregen worden, alle praktische regelingen betrekkelijk onverschillig zijn. Het cardinale in de eischen der C. V. is, dat de specialisten gevrijwaard willen zijn tegen het gevaar van door de huisartsen overstemd te worden, hetzij in het hoofdbestuur of in de alg. verg.; zij willen zich aan het gevaar van dit meerderheidsmachtsmisbruik niet wagen.

Toen in de Haagsche afdeelvingsvergadering de hangende voorstellen behandeld werden, werd ook gewezen op het gevaar, dat de geneeskundigen, niet langer in één organisatie vereenigd, in de toekomst tegenover verschillende autoriteiten van openbare colleges zouden inboeten van den invloed, dien zij met zooveel moeite zeer langzamerhand verworven hebben; het was dezelfde waarschuwing, die reeds in de algemeene vergadering in Juli en daarna werd gehoord. Een der sprekers van de zijde der specialisten meende dit gevaar als niet zoo groot te mogen aanmerken. De verschillende organisaties, bijv. huisartsen en specialisten, zoo meende hij, konden immers elk haar eigen belangen voordragen. Waar die belangen samenvielen, konden zij elkander steunen; waar zij onderling tegenstrijdig waren, zou men door overleg tot overeenstemming kunnen komen. In dit laatste nu zit de fout; hier hokt het. Als die twee, specialisten en huisartsen, zóó tegenover elkander staan, dat zij bij onderling tegenstrijdige belangen door overleg tot overeenstemming kunnen komen, dan bestaat ook geen gevaar voor overstemmen eener minderheid door een meerderheid; dan kunnen zij ook zeer goed in één Maatschappij samenblijven zonder een zóó groote zelfstandigheid der afzonderlijke groepen, dat die dit gevaar afwendt, dus grofweg in den zin der voorstellen van het hoofdbestuur, niet van die der C. V.. Is daarentegen hun onderlinge verhouding zóó, dat dit gevaar inderdaad bestaat, dan zullen zij, ook gescheiden, in hun optreden bij bestuurscolleges enz., waar belangenstrijd bestaat, niet dóór overleg tot overeenstemming geraken, maar elkander bestrijden; de éénheid zal dan niet alleen tot een tweeheid zijn geworden, maar de bondgenooten zullen vijanden blijken, — omdat zij het ook vroeger reeds waren.

Daarom is dit het principieele, dat ingezien worde, dat de verhouding zóó moet zijn, dat overleg mogelijk is, dat een andere verhouding ons onwaardig is en onbestaanbaar voor onze belangen en dat wij op dien grondslag van onderling vertrouwen en overleg bijeen kunnen en moeten blijven.

's-Gravenhage, 7 December 1918.

Dr. D. SNOECK HENKEMANS.